

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Muslimien integroimisen haasteet suomalaiseen yhteiskuntaan

Samuli Virtasalo

Sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyö

Yhteisö- ja perusturvatyö

Sosionomi AMK

KEMI 2011

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Samuli Virtasalo

Työn nimi: Muslimien integroimisen haasteet suomalaiseen yhteiskuntaan

Sivuja: 51+5

Opinnäytetyön kuvaus:

Opinnäytetyöni tarkoituksena on pohtia ja tarkastella muslimien integroitumisen edistäviä ja estäviä tekijöitä.

Teoreettinen ja käsitteellinen esittely:

Teoreettisessa osuudessa olen tarkastellut työni kannalta olennaisia asioita eli uuteen maahan sopeutumista, sopeutumismalleja, kulttuurin määritelmää, pakolaisuutta, siirtolaisuutta, Suomen valmistautumista maahanmuuttajien integrointiin sekä olen tehnyt yleisluontoista katsausta niin islamista yleisesti kuin myös muslimien historiasta Suomessa.

Metodologinen esittely:

Tutkimusmenetelmäni on kvalitatiivinen eli laadullinen ja tutkimustani on täydennetty kahdella teemahaastattelulla.

Keskeiset tutkimustulokset:

Muslimien integroiminen tuo paljon haasteita suomalaiselle yhteiskunnalle. Arvomaailmojen ja kulttuurien välillä on huomattavia eroja.

Johtopäätökset:

Tarvitaan paljon työskentelyä onnistuneeseen integroitumiseen. Molemminpuolinen ymmärtäväisyys on tärkeää.

Asiasanat: islam, integraatio, yhteiskunta, kulttuuri

ABSTRACT

Author: Samuli Virtasalo

Title: Challenges of Muslim`s integration to the Finnish society

Pages: 51+5

Thesis description:

The purpose of this work is research factors that help forward and prevent integration of Muslims.

Theoretical summary:

In theoretical part I have examined essential things concerning my work. Essential things are adaptation to the new country, adaptation models, definition of culture, being refugee, being immigrant, how Finland is prepared to integrate immigrants and I have made a general view about Islam and also Muslim`s history in Finland.

Methodological summary:

My research method is qualitative research and my research has been supplemented by two thematic interviews.

Main results:

Integration of Muslims brings many challenges to the Finnish society. There are notable differences in values and cultures.

Conclusion:

Much work is needed for successful integration. Reciprocal understanding is important.

Key words: Islam, integration, society, culture

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1. JOHDANTO.....	5
2. METODOLOGISET VALINNAT.....	7
3. ISLAMILAISEN KULTTUURIN HAASTEET SUOMALAISEEN KULTTUURIN INTEGROITUMISESSA	9
3.1 Islamin uskosta nousevat haasteet integroitumiselle.....	9
3.2 Muslimit Suomessa	14
3.3 Muslimien (ja maahanmuuttajien) integroituminen Suomeen	16
4. KOTOUTUMINEN JA KOTOUTTAMINEN	19
4.1 Siirtolainen vai pakolainen maahanmuuttajana.....	19
4.2 Kulttuurin merkitys sopeutumisessa/kotoutumisessa.....	20
4.3 Mallit kulttuurista sopeutumista selittämässä.....	22
4.4 Suomen maahanmuuttopolitiikka ja kotouttaminen	26
5. MIKÄ EDISTÄÄ JA MIKÄ ESTÄÄ MUSLIMIEN INTEGROITUMISTA SUOMALAISEEN YHTEISKUNTAAN	28
5.1 Maahanmuuttoviranomaisen ja imaamin käsitykset.....	28
5.2 Tulokset ja tulkinta	36
6. POHDINTA.....	45
LÄHTEET:	49
LIITTEET	52

1. JOHDANTO

Saksan liittokansleri Angela Merkel toi julkisuudessa esiin, että Saksa on epäonnistunut täysin monikulttuurisen yhteiskunnan luomisessa. Merkel mainitsee, että yritys rakentaa monikulttuurinen yhteiskunta, jossa ihmiset elävät rinta rinnan toisistaan nauttien, on epäonnistunut täysin. (Uusi Suomi syksy 2010.)

Britannian pääministeri David Cameron kertoo, että monikulttuurisuuden ajatus on epäonnistunut. Cameronin mielipiteen mukaan liiallisen suvaitsevaisuuden jatkuminen vuodesta toiseen on johtanut eri kulttuurien eristäytymiseen sekä pelkoon puuttua vähemmistöissä pesivään rasismiin. ”Tarvitsemme vähemmän viime vuosina noudatettua passiivista suvaitsevaisuutta, ja enemmän voimakasta liberalismia. Olemme hyväksyneet eristäytyviä yhteisöjä, jotka toimivat arvojamme vastaan. Sen sijaan, että rohkaisisimme ihmisiä elämään erillään, meidän täytyy luoda yhteinen kansallinen identiteetti” kertoo David Cameron Münchenin turvallisuuskokouksessa. (Yle uutiset talvi 2011.)

Muammar Gaddafi toi julkisuudessa esiin näkemyksen, jonka mukaan islam saavuttaa Euroopassa voiton ilman miekkaa, aseita ja valloitusta. Gaddafin mukaan ei tarvita terroristeja tai murha pommittajia, sillä yli viisikymmentä miljoonaa muslimia muuttavat Euroopan islamilaiseksi maanosaksi muutamassa vuosikymmenessä. (EU Times syksy 2010.)

Edellä mainituista uutisoinneista voimme päätellä, että maahanmuuttoon liittyvät haasteet ovat ajankohtaisia yhteiskunnallisia aiheita. Opinnäytetyöni aiheen miettiminen ja valitseminen eivät olleet minulle hankalaa. Tiesin heti, että haluan aiheeni liittyvän jollain tapaa maahanmuuttoon ja sen seurauksiin. Jo lukioajoista lähtien maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ovat mietityttäneet minua, joten oli luonnollista, että halusin opinnäytetyöni liittyvän jollain tavalla maahanmuuttoon. Maahanmuutto asiat kiinnostavat minua siksi, että maahanmuutto herättää paljon erilaisia näkökantoja. Keskustelu maahanmuutosta on tärkeä, ajankohtainen ja meitä kaikkia yhteiskunnan jäseniä koskettava aihe.

Ensimmäinen esillä ollut aihe oli ”Maahanmuuttajien rikollisuus”, mutta ajan kuluessa ja pohtimisen jälkeen aihe lopulta muuttui ”Muslimien integroitumisen edistävä ja estävä tekijät”. Mielestäni aihe on mielenkiintoinen kuin myös samalla tärkeä, ajankohtainen ja todella paljon eriäviä mielipiteitä herättävä.

Työtäni varten tein kaksi haastattelua. Toiseen haastatteluun osallistui Oulun maahanmuuttajapalveluiden edustaja ja taas toiseen haastatteluun vastasi Suomessa asuva imaami.

Valitsin mielestäni pätevät haastateltavat, koska kyseisillä henkilöillä on kokemusta ja laajaa näkökantaa miettiessä muslimien integroimista edistäviä ja estäviä tekijöitä. Maahanmuuttajapalveluiden edustajalla on työnsä kautta arkipäivän kokemusta muslimeista ja islamista ja näin ollen tietoa asioista, joista puhuu. Imaami taas on islamilaisen seurakunnan päämies (”pappi”) ja hänellä on laajempaa näkemystä siitä, miten muslimit ovat osana suomalaisessa yhteiskunnassa sekä henkilökohtaista kokemusta ja näkemystä islamilaisesta maailmasta.

Tutkimuskysymykseni on siis selvittää muslimien integroitumista edistäviä ja estäviä tekijöitä.

2. METODOLOGISET VALINNAT

Tutkimuksen tarkoitus yhteiskunnassa on tuottaa tietoa. Tutkimus ei voi olla neutraalia, mikäli ajattelemme tutkitulla tiedolla olevan merkitystä. Tutkimus on toimintaympäristössään aktiivinen vaikuttaja. (Saari & Viinamäki 2007, 24.)

Tutkimuskysymykseni on: Mikä edistää ja mikä estää muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Valitsin tutkimuskysymykseksi niillä perusteilla, että kysymys on mielenkiintoinen ja ajankohtainen sekä selvä ja sopivan yksinkertainen. Tutkimuskysymykseeni vastaamalla saadaan selvää tietoa niistä asioista, jotka edistävät ja estävät integrointia.

Haluan työssäni selvittää niitä asioita, jotka islamilaisessa kulttuurissa/uskonossa/elämäntavassa ovat sellaisia tekijöitä, jotka edistävät ja estävät integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä luonnollisesti myös tuon esille tietoa suomalaisen yhteiskunnan osuudesta integraatioprosessiin.

Opinnäytetyöni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kvalitatiivinen tutkimus voidaan ymmärtää yksinkertaisimmillaan aineiston ja analyysin muodon kuvaukseksi (Eskola & Suoranta 2000, 7). Tässä työssä laadullisen tutkimuksen tiedonhankinta strategiaksi on valittu tapaustutkimus. Tapaustutkimuksessa sanalla tapaus voidaan tarkoittaa esimerkiksi ihmistä, ihmisjoukkoa tai yhteisöä. Tapaustutkimus voidaan nähdä kokonaisvaltaisena kuvauksena ilmiöstä. (Syrjälä & Ahonen & Syrjäläinen & Saari 1994, 10 & 13.) Valitsin laadullisen tutkimuksen, koska se sopii parhaiten työni aiheeseen ja laadullisen tutkimuksen avulla saadaan lisää ymmärrystä tutkittavasta aiheesta sekä saamme muodostettua kokonaisvaltaisen kuvan. Kokoamani aineiston analysoin käyttämällä laadullista analyysia (Koppa, Jyväskylän yliopisto- sivusto).

Tutkimukseni koostuu teoriaosuudesta, jossa kerron yleisesti islamista, muslimien historiasta Suomessa, sopeutumismalleista sekä siitä, miten Suomi pyrkii integroimaan maahanmuuttajia. Olen valinnut teoriaosuuteni aineiston sellaisista asioista, joiden esittäminen on tarpeellista pohtiessa integroimisen edistäviä ja estäviä tekijöitä. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että kaiken esitetyn teorian takana on idea esitellä niitä asioita, jotka edistävät ja estävät integroitumista sekä myös yleisen tiedon antaminen islamista, jotta saamme yleistä käsitystä tutkittavasta aiheesta.

Tutkimukseeni kuuluu kaksi teemahaastattelua. Teemahaastattelu koostuu valmiiksi mietityistä haastatteluteemoista. Tarkoituksena on käydä haastateltavan kanssa keskustelua, jota haastattelun teemat ohjaavat. (Saari & Viinamäki 2007, 33.)

Halusin työhöni kaksi haastattelua, koska haastattelujen kautta saan ajankohtaista ja hyvää tietoa niistä konkreettisista asioista, jotka liittyvät integraation edistäviin ja estäviin tekijöihin. Teemahaastattelu oli paras tapa toteuttaa haastattelut, koska sitä käyttämällä aiheesta saa monipuolisen kuvan.

Kun aloin suunnittelemaan haastatteluiden tekemistä, niin ensimmäinen haastateltava löytyi helposti eli Oulun maahanmuuttajapalveluiden edustaja. Haastattelu tehtiin sähköpostin välityksellä ja vastaukset tulivat minulle nopeasti. Toisen haastateltavan löytäminen oli vaikeampaa. Tiesin, että haluan haastateltavaksi jonkun Suomessa asuvan muslimin, joka mielellään olisi vielä ns. tärkeässä asemassa muslimiyhteisössä. Internetin kautta löysin eri muslimi yhdistysten ja seurakuntien yhteystietoja ja puhelimitse sain muutamiin yhteyden. Muutamia kiinnostuneita tahoja löytyi haastatteluiden antamiselle, mutta loppujen lopuksi vastauksia ei koskaan minulle asti tullut. Lopulta löysin erään Suomessa asuvan imaamin, jonka kanssa saimme yhteistyötä aikaan ja haastattelun lopulta tehtyä, vaikka kielimuuri häiritsi jossain määrin kommunikointia.

Olen taulukoinut haastatteluista tulleet vastaukset liittyen muslimien integroimista edistäviin ja estäviin tekijöihin. Sen jälkeen olen tehnyt yhteenvetoa taulukon tuloksista. Lopuksi olen pohtinut muslimien integroimisen haasteita.

3. ISLAMILAISEN KULTTUURIN HAASTEET SUOMALAISEEN KULTTUURIN INTEGROITUMISESSA

Seuraavissa kappaleissa olen käsitellyt yleisluontoisesti islamia, jotta saisimme kuvaa siitä, mitä islam käytännössä on ja tarkoittaa sekä voimme havaita sen erilaisuuden meidän länsimaiseen yhteiskuntaamme verrattuna. Käsiteltävien asioiden kautta saamme käsityksen islamilaisen kulttuuriin mukana tulevista haasteista. Jotta työni myöhemmissä vaiheissa, kuten haastatteluissa, olisi helpompi ymmärtää käsiteltäviä asioita, niin on syytä käydä lävitse tietoa islamista.

3.1 Islamin uskosta nousevat haasteet integroitumiselle

Islamista on tullut oleellinen osa Eurooppaa viime vuosikymmeninä. Muslimien maahanmuuton kautta Eurooppaan on syntynyt tilanne, joka on erityinen myös muslimien omassa historiassa. Muslimien maantiede on muotoutunut siirtolaisuuden kautta uudennlaiseksi. Ennen islamilaisuus ulottui eteläisen Välimeren alueelta Pohjois-Afrikan kautta Bosniaan, mutta nykyään islam muodostaa kokonaisen ympyrän, joka jatkuu Wienin kautta Iberian niemimaalle sekä aina Pohjois-Eurooppaan asti.

(Hyry & Pentikäinen 1999, 208.)

Islam syntyi Arabian niemimaalla eli nykyisessä Saudi-Arabiassa, 600-luvulla. Islamin historian tietojen mukaan profeetta Muhammad otti vastaan muslimien pyhän kirjan Koraanin. Muslimien näkemyksen Koraanissa on kyse Jumalan sanasta, jonka enkeli Gabriel välitti Muhammadille. (Kankkonen 2008, 228.)

Muslimien ajanlasku lähtee vuodesta 622, jolloin Muhammad matkasi synnyinkaupungistaan Mekasta Medinaan. Muhammadin elämä päättyi kymmenen vuotta myöhemmin. Tutkijoilla on ollut erimielisyyksiä siitä, milloin Jumalan sana saatettiin kirjalliseen muotoon, mutta mitä ilmeisimmin se tapahtui Muhammadin kuoleman jälkeen. Muslimit ovat tulkinneet, että tieto pysyi aluksi Muhammadin aikalaisten muistissa sekä joitain osia oli kirjoitettu aiemmin ylös.

(Kankkonen 2008, 228.)

Arvioiden mukaan maailmassa on 1,3 miljardia muslimia, mutta on myös esitetty suurempiakin lukemia. Eri valtioista Indonesia on maailman muslimienemmistöinen maa. Arvioiden mukaan Indonesiassa on yli 200 miljoonaa muslimia.

(Kankkonen 2008, 228.)

Islamissa on kaksi pääsuuntausta, shiialaisuus ja sunnalaisuus. Näihin suuntauksiin kuuluu vielä monia eri alaryhmiä. Muhammadin kuoleman jälkeen hänen seuraajastaan syntyi kiistaa, mikä aiheutti sen, että jako shiialaisuuteen ja sunnalaisuuteen tapahtui. Vaikka erimielisyyksiä täsmällisestä luvusta esiintyy, niin noin kolme neljäsosaa muslimeista arvioidaan kuuluvan sunnalaiseen suuntaukseen.

(Kankkonen 2008, 228.)

Islamin keskeiset lähteet muodostuvat Koraanista ja profeetan esimerkistä sunnasta. Islamin laki eli sharia on laaja säännöstö. Se kattaa niin tavallisen lainsäädännön kuin myös monia uskonnon harjoittamiseen ja moraaliiin liittyviä asioita. Islamin laki kattaa velvollisuuksien ja kieltojen lisäksi myös erilaisia väliasteita, kuten paheksuttuja, sallittuja tai suositeltavia asioita. Koraanista ja sunnasta on muodostettu sharian säännöt. On myös olemassa haditheja, jotka on jaoteltu luotettavuuden mukaan. Hadithit koostuvat Muhammadin teoista ja sanoista.

(Kankkonen 2008, 228.)

Muslimin elämään kuuluu olennaisesti asioita ja velvollisuuksia, jotka voivat olla meille suomalaisille vieraita ja jotka voivat tuoda haasteita integroitumisprosessiin. Voidaan pohtia, että onko esimerkiksi säännöllisesti rukousajat haaste miettiessä integroitumista. Miten suomalaiseen työkuulttuuriin sopii säännölliset rukousajat? Ovatko ne poissa työajoista vai voiko ne toteuttaa taukojen aikana? Voiko paastoaminen tuoda ongelmia työelämässä muslimille, jos esim. työ on fyysisesti rasittavaa. Seuraavassa esittelen islamin pilarit, eli toisin sanoen viisi velvollisuutta, jotka yhdistävät muslimeja. Olen halunnut käsitellä islamiin kuuluvia tapoja ja sääntöjä, jotta ymmärrys islamista syvenee.

Uskontunnustus

Islamin uskontunnustus muodostuu lauseesta: Todistan, ettei ole muuta Jumalaa kuin Jumala ja todistan, että Muhammad on Jumalan lähettiläs. Uskontunnustuksen ensimmäisessä osassa painotetaan sitä, että on olemassa vain yksi Jumala ja esimerkiksi kristinuskoon kuuluva pyhä kolminaisuuden tapaiset jumalkäsitykset eivät kuulu islamiin. Uskontunnustuksen loppuosassa puhutaan profeetta Muhammadista, joka nähdään sanansaattajana, joka toi ihmiskunnalle Jumalan viimeisen ja täydellisen sanoman. (Kankkonen 2008, 229; ks. myös Haeri 1996, 50.)

Rukous viisi kertaa päivässä

Jokaisen muslimin velvollisuuksiin kuuluu rukoilla viisi kertaa päivässä. Aurinko määrittelee rukousten ajankohdan. Ensimmäisen kerran muslimi rukoilee aamulla, toisen kerran keskipäivän jälkeen, kolmas kerta on iltapäivällä, neljäs rukous auringon laskettua ja viimeinen kerta myöhemmin illalla.

(Kankkonen 2008, 229; ks. myös Haeri 1996, 52.)

Almuvero

Almuveron suuruus määräytyy jokaisen muslimin varallisuuden eli säästöjen ja omaisuuden mukaan. Almuvero on tarkoitettu köyhien auttamiseen ja se olisi hyvä maksaa kerran vuodessa. (Kankkonen 2008, 230; ks. myös Haeri 1996, 54.)

Paasto

Muslimien täytyy paastota Ramadanin ajan eli toisin sanoen islamilaisen kalenterin yhdeksännen kuukauden ajan. Päivittäinen paasto alkaa aamunsarastuksesta ja loppuu auringonlaskun jälkeen. Syöminen, juominen ja tupakointi on kiellettyä päivällä paaston aikana. Päivittäin paaston päättää iftar- ateriala, joka yleensä on mukava sosiaalinen tapahtuma. (Kankkonen 2008, 230; ks. myös Haeri 1996, 53.)

Pyhiinvaellus

Mikäli talous ja terveys antavat periksi, niin jokaisen muslimin tulisi tehdä kerran elämässään pyhiinvaellus Mekkaan, Saudi-Arabiaan. Pyhiinvaellus tulee tehdä islamilaisen kalenterin viimeisen kuukauden aikana eli toisin sanoen pyhiinvaelluskuukauden aikana. (Kankkonen 2008, 230.)

Seuraavaksi esittelen yleisiä islamiin kuuluvia tapoja ja käytäntöjä, jotta saamme tietoa miten islam näkyy arkipäivässä.

Puhtaus: Puhtaus kuuluu olennaisesti islamiin. Puhtaudella islamissa käsitetään oikeanlainen ravinto, hygieniasta huolehtiminen ja rituaalinen puhtaus. (Palva & Perho 1998, 21.)

Ravinto: Islamilaisessa ruokakulttuurissa tietyt ruoka-aineet eivät ole sallittuja. Kiellettyjä ruoka-aineita on sianliha, veri, alkoholi sekä eläimet, joiden kuolintavasta ei ole tietoa. Myös väärin teurastetun lihan syöminen on kiellettyä. (Palva & Perho 1998, 22.)

Suomessa asuville muslimeille voi tulla haasteita ravinnon kanssa. Esimerkiksi muslimi lapsien ateriointi koulussa voi olla haasteellista, mikäli porsaanlihaa ja ennen kaikkea ns. väärin teurastettua lihaa ei ole lupa syödä. Tällaiset kysymykset haastavat niin yhteiskuntaa kuin muslimeja.

Vesi: Islamissa vedellä on suuri rooli. Vesi nähdään jumalan lahjana ja sitä tulee tarjota maksutta kaikille, jotka astuvat ovesta sisään. Vesi kuuluu kaikille. Vesi kuuluu myös olennaisesti hygienian hoitoon. (Palva & Perho 1998, 25.)

Lasten kasvatus: Islamissa naisen ja miehen rooli ovat perustekijät lasten kasvatuksessa. Islamilaisessa perheessä äidin rooli on olla keskushahmo. Isän rooli islamilaisessa perheessä suuntautuu ulospäin. Lasten kasvatuksessa tyttöjen toivotuiksi piirteiksi luetaan hoivaaminen, empaattisuus ja passiivisuus. Poikien toivotuiksi piirteiksi taas nähdään vahvuus, johtajamaisuus, tunteiden hallitseminen ja käskyjen jakaminen. (Palva & Perho 1998, 26.)

Integrointiin tuo haastavuutta islamilaisuuteen kuuluvat naisten ja miesten roolit. Suomi tunnetaan naisten ja miesten tasa-arvon edelläkävijänä, joten islamiin kuuluvat selvästi toisistaan eroavat miehen ja naisen rooli voivat tuoda haasteita. Suomalaisilla voi olla vaikea sopeutua tällaisiin näkökantoihin kuin myös taas muslimeilla voi olla haasteita sopeutua suomalaiseen vapaampaan sukupuolirooli kulttuuriin.

Avioliitto ja perheen merkitys: Islamilaisessa laissa ei kielletä naimattomuutta, mutta silti jokaisen muslimin odotetaan menevän naimisiin. Naimattomuus on harvinaista islamilaisissa valtioissa. Islamissa yksilölle tukea ja turvaa tarjoaa perhe ja suku. Yksilö nähdään ensiksi kuuluvan isäntäperheeseen, jonka hän jättää naimisiin mentyänsä. Tämän jälkeen yksilö kuuluu hänen omaan perustamaansa perheeseen. Islamissa ei hyväksytä avioliiton ulkopuolisia suhteita eikä esiaviollisia suhteita.

(Palva & Perho 1998, 31–32.)

Islamissa maissa miehellä on oikeus valvoa ja rajoittaa naisen liikkumista sekä oikeus käyttää fyysistä/psykkistä väkivaltaa tottelematonta vaimoa kohtaan (Brusila 2008, 81). Mikäli tällaista käytäntöä toteuttaa suomalaisessa yhteiskunnassa, niin se voidaan nähdä suureksi integrointia estäväksi tekijäksi. Huomion arvioista toki on se, että kyseessä on muslimi miehen *oikeus* käyttää väkivaltaa tai rajoittaa liikkumista eli kysymyksessä on oikeus, ei *velvollisuus*.

Seksuaalisuus: Islamissa avioliittoon kuuluu molemmin puoleinen hellyys ja tyydytys. Islamissa nainen nähdään seksuaalisesti vahvana ja näin ollen naisen seksuaalivoima voidaan nähdä perusteluna syynä eristämiseen ja ympärileikkaukseen siellä, missä tällaista ilmiötä esiintyy. Myös mies voidaan nähdä islamissa seksuaalisesti vahvana ja sen kautta moniavioisuus voidaan nähdä perusteltuna. Moniavioisuus on ainoastaan miesten oikeus. Miehen seksuaalisella vahvuudella perustellaan myös sitä, että islamilaisen lain mukaan vaimon on aina suostuttava yhdyntään.

(Palva & Perho 1998, 31–32.)

Islamilaisissa maissa seksuaalisuus voidaan käsittää myös hyvin laajalti, sillä esimerkiksi seksuaaliseksi käyttäytymiseksi voidaan nähdä kaikki toisilleen vieraiden miesten ja naisten väliset kontaktit, kuten kättely ja katsekontakti sekä toisinaan naisen ääni tai tuoksu voidaan tulkita kuuluvan seksuaalisuuden alueeseen (Brusila 2008, 81–82).

Islamin mukainen käsitys seksuaalisuudesta eroaa erittäin paljon suomalaisen yhteiskuntaan liittyvästä vapaammasta suhtautumisesta seksuaalisuuteen. Kenties voidaan sanoa, että Suomessa seksuaalisuuteen törmää kaikissa asioissa, aina mainoksista eri seksuaalivähemmistöihin asti. Muslimien voi olla vaikea tottua suomalaisen yhteiskunnan vapaampaan asenteeseen seksuaalisuutta kohtaan, mikä voidaan lukea integrointia estäviin tekijöihin.

3.2 Muslimit Suomessa

Koska muslimien määrä on meidän päiväämme tultaessa kasvanut tasaisesti ja muslimien määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa yhteiskunnassamme, niin on syytä luoda katsaus muslimien historiaan Suomessa.

Ruotsin vallan aikoihin Suomen kosketukset olivat vähäisiä muslimeihin ja islamiin. Yksi syy tälle oli maantieteellinen etäisyys, mutta myös muita syitä voidaan löytää, kuten se, että kaikki muu kuin luterilainen uskonnonharjoitus oli kiellettyä tai ainakin voimakkaasti rajattua. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 68.)

Muutos koettiin vuonna 1808, kun Venäjä valtasi Suomen. Venäjän valtakunnassa oli noihin aikoihin monia eriä etnisiä ja uskonnollisia ryhmiä ja tätä kautta tsaarin armeijassa oli myös jonkin verran muslimisotilaita. Suomen ensimmäiset pysyvämmiin maassa olleet muslimit olivat tsaarin armeijassa palvelleita. Venäjältä Suomeen muutti kauppiaita ja erilaisia palveluntarjoajia, kun Venäjän valta Suomessa oli alkanut vakiintumaan. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 68.)

Suomen ensimmäiseksi pysyväksi muslimiyhdyskunnaksi voidaan lukea tataarit. Tataarit luetaan turkinsukuiseksi kansaksi. Tataarit tulivat Suomeen keskiseltä Venäjältä 1800-luvun loppupuolella vierailevina kiertokauppiaina. Ensimmäiset pysyvät seurakunnat ja moskeijat Suomessa olivat tataarien perustamia. Tataarit eivät ole Suomessa koskaan ylittäneet yli tuhannen hengen määrää ja he ovat aina olleet tiivis kielellis-kulttuurinen ryhmä. Suomen vanhimman pysyvän muslimiyhteisön muodostavatkin hanafi- koulukunnan sunni islamia tunnustavat tataarit. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 68; ks. myös Forsander & Ekholm & Hautaniemi & Ali & Alitolppa – Niitamo & Kyntäjä & Cuong 2001, 96.)

Vuonna 1922 voimaan astunut uskonnonvapauslaki Suomen itsenäistymisen seurauksena teki mahdolliseksi islamin tunnustamisen valtiiovallan taholta. Suomeen syntyi ensimmäiset rekisteröidyt islamilaiset yhdyskunnat, ensimmäinen Helsingissä vuonna 1925 ja toinen vuonna 1943 Tampereella. Suomi oli ensimmäisiä maita Itävallan kanssa Euroopassa, jossa islamilaisille yhdyskunnille annettiin lain turvaama asema uskonnollisena yhteisönä. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 68-69.)

Voidaan sanoa, että tataarit ovat integroituneet suomalaiseen yhteiskuntaan hyvällä menestyksellä sekä samalla edistäneet heidän omaan islaminuskoon ja kansallisiin lähtökohtiin perustuvaa identiteettiään. (Pesonen & Sakaranaho 1999, 9.) Tataarit voidaan nähdä esimerkkinä onnistuneesta integraatiosta. Toki on huomattava, että tataarien määrä on aina ollut Suomessa hyvin pieni eli kuten jo aikaisemmin on mainittu, niin tataarit eivät ole koskaan ylittäneet yli tuhannen hengen määrää. Kenties integroimiseen vaikuttaa edistävästi se, jos integroitava ryhmä ei ole kovin suuri. Muslimien määrä Suomessa kokonaisuudessaan on moninkertainen verrattuna tataarien määrään.

Sodan jälkeisen kaupungistumisen aikoihin saakka tataarit olivat lähes ainoita maassamme olleita suomalaisia muslimeja. Suomeen alkoi kuitenkin vähitellen saapua lisää muslimeita opiskelun, työskentelyn tai avioliiton kautta. 1980-luvulle tultaessa muualta tulleita muslimeita oli ainakin noin tuhat tataarien lisäksi. Saapuneet muslimit olivat kotoisin pääosin Pohjois-Afrikasta ja Turkista. Näiden saapuneiden muslimien toimesta perustettiin 1987 Helsinkiin Suomen Islamilainen Yhdyskunta, joka oli Suomen ensimmäinen muiden kuin tataarien perustama moskeijayhteisö. Yhdeksi tärkeimmäksi syyksi yhteisön perustamiseen voidaan nähdä Suomessa syntyneen sukupolven kasvattaminen muslimeiksi. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 69.)

Voidaan sanoa, että maastamuuttomaasta maahanmuuttomaaksi Suomi muuttui 1980-luvulla. Noihin aikoihin Ruotsin vetovoima maahanmuuttomaana oli vähentynyt sekä kasvavan kansainvälistymisen kautta Suomeen tuli uutta väestöä, tosin melko pienessä mittakaavassa vielä. Esimerkkinä voidaan sanoa, että 1970-luvulla alkunsa saanut pakolaisten vastaanotto lisääntyi ja vakiintui. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 69.)

Kylmän sodan loppuminen ja ennen kaikkea Neuvostoliiton hajoaminen vuonna 1991 muodosti täysin uudenlaisen tilanteen. Iso osa maahanmuuttajista tuli Suomeen 1990-luvun alussa laman aikana. Vaikeassa talouslamassa (1990-1993) olevan Suomen poliittinen liikkumisvara lisääntyi ja neuvotteluja Euroopan unioniin liittymisestä käytiin. Euroopan unionin jäsenyyden alkaminen vuonna 1995 johti kansainvälisen liikkumisen helpottumiseen sekä Suomen varauksellisena tunnettu ulkomaalaispolitiikka liberalisoitui huomattavasti. Neuvostoliiton hajoamisella oli myös muunlaisia seurauksia, kuten suomalaistaustaisen väestön muuttaminen maahan sekä yleisempi rajojen avautuminen, joka teki mahdolliseksi turvapaikanhaun itäistä reittiä. Esimerkiksi somalit saapuivat pääsääntöisesti turvapaikanhakijoina entisen Neuvostoliiton kautta. (Martikainen & Sakaranaho & Juntunen 2008, 69; ks. myös Pohjanpää & Paananen & Nieminen 2003, 91.)

3.3 Muslimien (ja maahanmuuttajien) integroituminen Suomeen

Seuraavaksi tarkastelussa on Maahanmuuttajien integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan elämän eri osa-alueilla (Sektoritutkimuksen neuvottelukunta, 2009). Olen tarkastellut raportin asioista lyhyesti oleellisimmat seikat. Raportissa integroitumista on tarkasteltu viidessä eri selvitysalueessa. Osa-alueet ovat: 1) Työelämä 2) Perhe, lapset ja elinolot 3) Yhteisö/yhteiskunta 4) Terveys ja hyvinvointi 5) Palvelujärjestelmät.

Työelämä osiota tarkasteltaessa oleellisimpina asioina esille voidaan nostaa esimerkiksi maahanmuuttajien työllisyystilanne. Maahanmuuttajien työttömyys on raportin mukaan kolminkertainen verrattuna suomalaisiin. Myös erot työmarkkinatilanteessa eri maahanmuuttajaryhmien välillä on suuria. Tulevaisuudessa miettimisen aihetta tulee aiheuttamaan se, miten työllisyystilanne kehittyy eri maahanmuuttajaryhmillä maassaoloajan myötä. Huomion arvoista raportissa on myös se, että vaikka ulkomaisen työvoiman tulevaa tarvetta on pyritty arvioimaan, niin epävakaa taloustilanne on tehnyt tilanteesta ennakoimattoman.

Miettiessäni maahanmuuttajien eli tässä tapauksessa muslimien työelämään integroitumista raportista tulleiden tietojen pohjalta, niin suurimpana edistävinä asioina on Suomen kielen osaaminen sekä ennen kaikkea riittävä ja ajanmukainen koulutus. Muslimin lähtömaassa saatu koulutus ei välttämättä ole riittävä vastaamaan suomalaisen työelämän haasteisiin.

Tarkasteltaessa raportin osuutta perheestä, lapsista ja elinolosta, niin huomioitavana asiana voidaan nostaa esille lapsiperheiden köyhyyden riskitekijät, jotka ovat pienet lapset, yksinhuoltajuus ja monilapsisuus. Raportin mukaan tällaisia perheitä on enemmän ei-länsimaista tulleiden maahanmuuttajien joukossa. Raportissa todetaan, että köyhyys vaikeuttaa kotoutumista.

Miettiessäni muslimien integroitumista, niin positiivisena asiana ja integrointia edistävänä asiana voidaan nähdä vähäinen lapsimäärä tai ei lapsia ollenkaan. Tällainen tilanne antaa muslimi maahanmuuttajalle enemmän aikaa ja voimaa esimerkiksi pyrkiä pääsemään osaksi suomalaista työelämää ja sitä kautta välttää epävakaa taloudellinen tilanne, joka voidaan nähdä integroitumista estäväksi tekijäksi.

Seuraavaksi raportissa on tarkasteltu yhteisö/yhteiskunta -osiota. Esille nostettavaa on se, että maahanmuuttajien äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa on ollut heikohkoa, vain 15-20%. Integroitumisen kannalta positiivisena asiana raportista voidaan havaita, että maahanmuuttajat ovat perustaneet paljon yhdistyksiä, joiden toiminnassa painottuvat eri tavoin oman kulttuurin piirteiden ja perinteiden säilyttäminen sekä suomalaiseen yhteiskuntaan suuntautuminen.

Muslimien integraation kannalta on hyvä asia, mikäli muslimit pyrkivät muodostamaan erilaisia yhteisöjä, joissa vaalivat oman kulttuurinsa piirteitä ja toisaalta taas pyrkivät suuntautumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tällainen toiminta tuo esille sen, että muslimeilla on paljon halua päässä kiinni suomalaiseen yhteiskunnan arkeen, mikä luonnollisesti edistää integroitumista. Toisaalta olisi mielenkiintoista tietää mikä on muslimien äänestysprosentti eri vaaleissa. Raportissa mainittu maahanmuuttajien äänestysprosentti 15-20% on melko vähän ja se merkitsee, että yhteiskunnallisiin asioihin kiinnostumiseen on vähäistä, mikä taas voidaan nähdä integraatiota estävänä tekijänä.

Raportin seuraavana osiona on terveys ja hyvinvointi. Tämän raportin osion mukaan maahanmuuttajien terveydestä ja sairastavuudesta tiedetään hyvin vähän. Raportissa kuitenkin todetaan, että maahanmuuttajaryhmien välisistä terveyseroista on viitteitä.

Miettiessäni terveyden ja hyvinvoinnin osaa muslimien integroitumisessa, niin ennen kaikkea tärkeää on psyykinen hyvinvointi. Psyykinen hyvinvointi edistää yksilön jaksamista, yrittämistä ja positiivista suuntautumista haastavassakin integraatioprosessissa.

Viimeisenä raportin osiona ovat palvelujärjestelmät. Tärkeimpänä asialla esille voidaan tuoda se, että kotoutumissuunnitelmien- ja palveluiden ulkopuolelle jää paljon maahanmuuttajia, jotka ovat muuttaneet Suomeen avioliiton, perheen, oman tai puolison työn vuoksi. Tarpeita on esimerkiksi kielenopetukseen sekä neuvonta ja ohjauspalveluihin. On huolestuttavaa, että raportin mukaan ei tiedetä miten kotoutumissuunnitelmat toteutuvat ja millaisia ovat onnistuneet ja epäonnistuneet kotoutumispolut.

Muslimien (ja kaikkien maahanmuuttajien) hyvän integroitumisen kannalta on erittäin tärkeää, että integraatioprosessia pyrittäisiin seuraamaan ja löytämään onnistuneita ja epäonnistuneita asioita. Suurena haasteena näkisin integraatiolle yhteiskunnan osalta sen, mikäli erilaisten kotoutumissuunnitelmien lopputuloksista ei ole tarkkaa tietoa. Miten integraatiota tulisi siis mitata? Erilaisia kotoutumistoimenpiteitä on vaikea arvioida, jos lopputuloksista ei ole/on vain vähän tietoa. Integraatioprosessia tulisi jatkuvasti kehittää realistisesti käytännön kautta saaduista kokemuksista.

4. KOTOUTUMINEN JA KOTOUTTAMINEN

4.1 Siirtolainen vai pakolainen maahanmuuttajana

Muslimi, joka saapuu Suomeen voi olla siirtolainen tai pakolainen. Sen takia on hyvä käydä läpi termit siirtolainen ja pakolainen, jotta tiedämme, mikä ero niillä on ja miten nämä kaksi eri statusta vaikuttavat integraatioprosessiin.

Siirtolaiseksi kutsutaan maahanmuuttajaa, joka omasta päätöksestään muuttaa pois omasta maastaan. Syitä muutolle voivat olla esimerkiksi työpaikan saaminen, avioliitto toisen maan kansalaisen kanssa, opiskelu tai parempien elinolojen etsiminen. (Alitolppa-Niitamo 1993, 14.)

Voidaan sanoa, että uusi maa vetää siirtolaista puoleensa, sillä siirtolainen uskoo uuden maan olevan jollain tavalla parempi kuin siirtolaisen oma maa. Yleensä tällaiseen paremman elämän odottamiseen uudessa maassa, liittyy positiivinen asenne uutta maata kohtaan sekä halu kohdata vaikeudet ja hankaluudet, joita uusi ja outo ympäristö voi aiheuttaa. Usein kuitenkin voi käydä niin, että muutos on odotettua suurempi ja saattaa koetella syvemmin muuttajan elämää ja kokemusta omasta minästä, kuin mitä muuttaja on etukäteen ajatellut. (Alitolppa-Niitamo 1993, 14.)

Siirtolaisena tullut maahanmuuttaja eli tässä tapauksessa muslimi on positiivisessa asemassa mietittäessä integroitumista. Integrointia edistäviin tekijöihin voi ehdottomasti lukea siirtolaisena tulleen muslimin oman halun, tahdon ja yrittämisen sopeutua suomalaiseen yhteiskuntaan. Integraatio prosessi on tällaiselle yksilölle helpompaa.

Pakolaisuus on nykyään eräs vaikeimmista omaan aikaamme kuuluvista maailmanlaajuisista ongelmista. Pakolaisuuden voidaan nähdä olevan erityinen ongelma. (Hakovirta 1989, 1.)

Mikäli ihminen ei pysty enää olemaan riippuvainen kotimaansa tarjoamasta suojeluksesta, niin tällöin kansainvälistä suojelua tarjoaa YK:n alainen kansainvälinen yhteisö YK:n vuoden 1951 pakolaissopimuksen mukaan. YK:n pakolaissopimuksen velvoittamana maan täytyy tarjota pakolaiselle turvapaikka, mikäli on perusteltuja syitä sille, että pakolaista voidaan vainota hänen kotimaassaan. Voidaan sanoa yleisluontoisesti, että pakolainen olisi jäänyt omaan kotimaahansa, mutta häneen kohdistunut vaino tai vainoamisen pelko pakottavat hänet lähtemään omasta kotimaastaan. (Alitolppa-Niitamo 1993, 15.)

Pakolaisena tullut muslimi ei ole integroimisen kannalta niin positiivisessa asemassa kuin siirtolaisena tullut muslimi. Integrointia estäväksi tekijäksi voidaan määritellä se, että pakolaisella ei välttämättä ole niin suurta omaa tahtoa ja halua integroitua kuin siirtolaisena tulleella muslimilla.

Erikseen on vielä hyvä mainita sellaiset ihmiset, jotka jäävät pakolaismääritelmän ulkopuolelle. Tällaisia ihmisiä ovat he, jotka tuntevat olevansa pakotettuja jättämään kotimaansa, mutta joiden syyt lähtemiseen eivät täytä pakolaissopimuksen vaatimuksia. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi muuttaminen sodan, luonnonkatastrofin tai ruuan puutteen vuoksi. (Alitolppa-Niitamo 1993, 16.)

4.2 Kulttuurin merkitys sopeutumisessa/kotoutumisessa

Koska koko työni rakentuu asioille, jotka estävät ja edistävät integraatiota, niin syytä määritellä käsitettä kulttuuri, sillä Suomeen tullessa muslimi joutuu uudenlaisen kulttuurin eteen.

Kulttuurin käsite on laaja. Jos määrittelemme kulttuurin lyhyesti, niin kulttuurilla tarkoitetaan kaikenlaisia asioita, joita ihmiset ja eri kansakunnat ovat historiansa saatossa oppineet tekemään, arvostamaan sekä joihin he ovat oppineet uskomaan ja joista he ovat oppineet nauttimaan. Kulttuurilla voidaan tarkoittaa kansalle/sosiaaliselle ryhmälle ominaista elämäntapaa (Alitolppa-Niitamo 1993, 18; ks. myös Forsander ym. 2001, 14.)

Monikulttuurisuudella taas tarkoitetaan kulttuurisesti heterogeenisia yhteiskuntia. Monikulttuurisuudella kuvataan sellaisia sosiaalisia piirteitä ja hallinnan pulmia, joita kohdataan sellaisissa yhteiskunnissa, joissa erilaiset kulttuuriset yhteisöt elävät yhdessä ja pyrkivät rakentamaan yhteistä elämää samalla säilyttäen piirteitä alkuperäisestään identiteetistään. (Lehtonen & Löytty 2003, 233–234.)

Kulttuuri voidaan määritellä tapana ajatella, tuntea ja reagoida. Tällainen tapa on opittua ja symbolien muodossa sitä siirretään sukupolvelta toiselle. Tällaiset symbolit voidaan nähdä tunnusmerkillisinä saavutuksina, jotka käytännössä ovat mm. ihmiskäden töitä. Olennaisin osa kulttuurista koostuu silti perinteisistä mielipiteistä tai ajatuksista sekä ennen kaikkea niihin liittyvistä arvoista. (Alitolppa-Niitamo 1993, 18.)

Kulttuuri voidaan nähdä myös kuvastavan ihmisyhteisön persoonallisuutta eli toisin sanoen ihmisyhteisölle kulttuuriin merkitys on sama mitä persoonallisuuden merkitys on yksilölle. Kulttuurien kautta eri ihmisyhteisöt erottuvat toisistaan sekä kulttuurien tarkastelun kautta voidaan nähdä kaikki ihmisyhteisöt ainutkertaisina. (Alitolppa-Niitamo 1993, 18.)

Samaan yhteiskuntaan tai yhteisöön kuuluvien ihmisten elämäntapa edustaa kulttuuria. Kulttuuri voidaan nähdä monipuolisena kokonaisuutena, johon sisältyy ne tiedot, uskomukset, moraalikäsitteet, lait, tavat ja tottumukset, jotka ihminen on omaksunut yhteisön jäsenenä. Kulttuuriin sisältyy myös asiat, kuten ruoka, pukeutuminen, rakennukset, kieli ja käsitteet sekä ajatusrakennelmat, asenteet ja uskomukset asioista kuten kuolema, naisen ja miehen rooli sekä maailmankaikkeus. (Alitolppa-Niitamo 1993, 19.)

Kulttuuriin liittyvät asiat eivät välity geeneissä sukupolvelta toiselle, vaan kulttuuriin liittyvät asiat ovat opittuja ja ne välittyvät meille ympäröivästä yhteiskunnasta. Tällaista kulttuurin välittymistä kuvataan termillä sosialisaatio. (Alitolppa-Niitamo 1993, 19.)

Jokainen kulttuuri määrittelee kulttuurin vaikutuspiirissä eläville ihmisille asiat, kuten mikä on oikein ja väärin, millaista on hyvä ja sopiva käytös ja millaista on puolestaan sopimatonta ja huonoa käytöstä. Kulttuuriin liittyvät tavat ja tottumukset ovat muotoutuneet historian saatossa usein hyvin tarkoituksenmukaisiksi ja sopiviksi vallalla olevaan ympäristöön ja elinehtoihin. (Alitolppa-Niitamo 1993, 19.)

4.3 Mallit kulttuurista sopeutumista selittämässä

Kun muslimi tulee Suomeen, niin hän on täysin uudenlaisen maailman edessä. Seuraavaksi esittelen teoriaa uuteen kulttuuriin sopeutumisesta.

Voidaan sanoa, että ihminen joutuu vertauskuvallisesti lapsen asemaan muuttaessa uuteen maahan, jossa on lähtömaahan verrattuna täysin erilainen. Totutut toimintamallit sekä arvot ja asenteet eivät enää päde ja niihin voidaan suhtautua myös paheksuttavasti kantaväestön osalta. Uuteen kulttuuriin saapuessa siis ihmisellä on edessä opeteltavana uuden kulttuurin kieli sekä uuteen kulttuuriin kuuluvat toimivat ja hyväksytyt tavat, toiminnot, asenteet ja arvostukset. (Alitolppa-Niitamo 1993, 24.)

Tällainen uuteen kulttuuriin sopeutuminen on yleensä elinikäinen prosessi ja se jättää pysyvät jäljet sitä läpikäyvään henkilöön. Kokemukset tällaisesta prosessista vaihtelevat ja jollekin prosessi voi olla rikastuttava kokemus, joka saa aikaan persoonallisuuden vahvistumista, joustavuutta ja kypsymistä ihmisen. Toiselle henkilölle taas prosessi voi olla vaikeaa ja aiheuttaa avuttomuuden tunnetta, mikä saa elämän tuntumaan raskaalta. (Alitolppa-Niitamo 1993, 24.)

Monet eri tekijät määrittävät sitä, miten kulttuurin vaihtuminen koetaan. Uuteen kulttuuriin saapuvan ihmisen persoonallisuus vaikuttaa siihen, miten kaikki uudet asiat koetaan. Haluun ottaa vastaan uuden kulttuuriin ominaisuuksia vaikuttaa myös ne syyt, jotka ovat johtaneet muuttamiseen. Uuteen kulttuuriin sopeutumiseen vaikuttaa myös se, että onko muutto ollut vapaaehtoinen vai pakon sanelema. Siirtolaiset ovat muuttaneet uuteen maahan omasta halusta kun taas pakolaiset ovat muuttaneet uuteen maahan pakosta. Sopeutumisen kannalta tärkeää kaikissa tilanteissa on se, miten hyväksytyksi ja tervetulleeksi muuttaja tuntee itsensä uudessa maassa. (Alitolppa-Niitamo 1993, 24–25.)

Yksi suurimmista sopeutumista edistävästä tekijöistä on maahanmuuttajan oman kulttuuriin ja uuden isäntämaan kulttuuriin samanlaisuus. Esimerkkinä voi mainita, että Ruotsista Suomeen muuttavan on todennäköisemmin helpompi sopeutua uuden maan kulttuuriin kuin taas jos henkilö muuttaa Suomeen esimerkiksi Irakista tai Vietnamista. Maahanmuuttajan lähtömaan kulttuuriin tunteminen on tärkeää, jotta ymmärtäisimme paremmin maahanmuuttajan sopeutumiskykyä, sopeutumisen etenemistä ja mahdollisia vaikeuksia. (Alitolppa-Niitamo 1993, 30–31.)

Muslimi maahanmuuttajien tilanteessa voimme todeta, että lähtömaan kulttuuri poikkeaa melko lailla suomalaisesta kulttuurista. Tämä tarkoittaa sitä, että onnistunut integraatio vaatii kovasti työskentelyä ja molemminpuolista yhteistyötä ja ymmärrystä. Kulttuurien välinen suuri välimatka voidaan nähdä integrointia estäväksi (hankaloittavaksi) asiaksi.

Seuraavaksi haluan esitellä erilaisia sopeutumismalleja, koska niistä selviää mm. mitä integraatiolla tarkoitetaan sekä samalla annan tietoa muista sopeutumismalleista, jotka saattavat myös muodostua ajankohtaisiksi yhteiskunnassamme, kun työskentelemme muslimien kotouttamisen parissa.

Assimilaatio:

Assimilaatiolla tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttaja sulautuu uuteen kulttuuriin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että maahanmuuttaja ei tahdo tai hänellä ei ole mahdollisuutta säilyttää omaa kulttuuriaan. Assimilaatio tarkoittaa myös sitä, että maahanmuuttaja jatkuvasti pyrkii olemaan kanssakäymisessä valtakulttuuriin kanssa tai hänellä ei ole mahdollisuuksia olla oman etnisen ryhmän edustajien kanssa. Assimilaatiossa maahanmuuttajan viiteryhmäksi tulee uuden isäntämaan valtaapitävää kulttuuria edustava ryhmä. (Alitolppa-Niitamo 1993, 32.)

Separatio:

Separatiota voidaan kutsua assimilaation vastakohdaksi. Separatiossa maahanmuuttaja pyrkii välttämään yhteyttä vallitsevaan kulttuuriin ja pyrkii säilyttämään ja kehittämään omaa kulttuuriansa. Tällainen toiminta johtaa valtakulttuurista eristäytymiseen. (Alitolppa-Niitamo 1993, 33.)

Integraatio:

Integraatio tarkoittaa sitä, että maahanmuuttaja on halukas sopeutumaan uuteen valtakulttuuriin ja olemaan sen kanssa tekemisissä, mutta samalla maahanmuuttaja haluaa myös säilyttää omaa alkuperäistä kulttuuriaan (Alitolppa-Niitamo 1993, 33).

Onnistuneen integraation tuloksena on kaksikulttuurisuus. Tällaisessa tapauksessa maahanmuuttaja säilyttää jonkin verran omaa kulttuuriaan ja yhteyksiä oman kulttuurinsa edustajiin sekä maahanmuuttaja on myös samalla omaksunut asioita enemmistökulttuurista, kuten normeja ja tapoja sekä maahanmuuttaja on valtakulttuurin sosiaaliverkostossa tasavertainen jäsen. Sopeutumisen edellytyksenä on, että enemmistökulttuuri on hyväksyvä eri kulttuuriryhmien tarpeille ja toiveille.

(Alitolppa-Niitamo 1993, 33.)

Syrjäytyminen:

Syrjäytyminen saattaa kohdata maahanmuuttajaa, jos hänellä ei ole halua tai mahdollisuutta oman alkuperäiskulttuuriin säilyttämiseen tai mikäli maahanmuuttajalla ei ole kiinnostusta ylläpitää yhteyksiä valtakulttuuriin ja sen edustajiin. Tällaisessa tapauksessa kyse on marginalisaatiosta eli syrjäytymisestä ja maahanmuuttajan tapauksessa syrjäytyminen molemmista viiteryhmistä eli omasta kulttuuripiiristä ja valtakulttuurista. (Alitolppa-Niitamo 1993, 33.)

Separatio ja syrjäytyminen voidaan nähdä epäonnistuneen sopeutumisen tuloksena. Tällaiset tilanteet ovat haitallisia niin maahanmuuttaja muslimille itselleen kuin myös koko yhteiskunnalle.

Lopuksi vielä esittelen John. W. Berryn nelikenttämallin (Berry & Poortinga & Segall & Dasen 1992, 278). Berryn taulukon avulla voidaan tarkastella maahanmuuttajan uuteen maahan liittyvää sopeutumisen mahdollisuutta ja halukkuutta.

				Pidetäänkö oman kulttuurisen identiteetti ja kulttuuristen piirteiden ylläpitämistä tärkeänä?	
				KYLLÄ	EI
				↓	↓
Pidetäänkö yhteyksien ylläpitämistä muihin ryhmiin tärkeänä?	KYLLÄ →		INTEGRAATIO		ASSIMILAATIO
	EI →		SEPARAATIO		MARGINALISAATIO

Taulukon avulla voidaan pohtia nykyisiä Suomessa olevia eri maahanmuuttajaryhmiä ja myös maahanmuuttajia yksilöinä. Taulukkoa käyttämällä voimme määritellä ryhmälle ja yksilölle parhaiten sopivan määritelmän, jossa se on uudessa maassa.

Berryn nelikenttämallin avulla voidaan myös pohtia muslimi maahanmuuttajien tilannetta suomalaisessa yhteiskunnassa. Taulukkoa tarkasteltaessa voidaan todeta, että integrointia edistää erityisesti hyvien yhteyksien pitäminen tärkeänä muihin ryhmiin eli tässä tapauksessa ympäröivään suomalaiseen yhteiskuntaan. Toisena tärkeänä integrointia edistävänä tekijänä on oman kulttuurisen identiteetin ja kulttuuristen ylläpitäminen.

Muita nelikenttämallin vaihtoehtoja tarkasteltaessa voidaan todeta, että separaatio ja marginalisaatio eivät ole positiivisia vaihtoehtoja. Assimilaatio vaihtoehto voidaan kenties nähdä muslimi maahanmuuttajien tilanteessa jokseenkin positiiviseksi vaihtoehdoksi tai ainakin jonkinlaiseksi integraation ”toiseksi vaihtoehdoksi”.

4.4 Suomen maahanmuuttopolitiikka ja kotouttaminen

Olen valinnut esiteltäväksi maahanmuuttopoliittisen ohjelman ja lain maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta, koska nämä kaksi ovat ajankohtaisia ohjelmia joiden avulla maahanmuuttajien ja tässä tapauksessa muslimien kotouttamista ohjataan. Valitsin kyseisen lain ja ohjelman myös sen takia, jotta saamme tietoa siitä, miten Suomi on valmistautunut maahanmuuttajien vastaanottamiseen. Seuraavaksi tutustumme Suomen hallituksen maahanmuuttopoliittiseen ohjelmaan.

Hallituksen strategia-asiakirjan mukaisesti hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman yleisenä tavoitteena on määritellä ihmis- ja perusoikeuksia kunnioittavat maahanmuuttopolitiikan arvot, vahvistaa hyvää hallintokulttuuria sekä torjua maahanmuuttoon liittyviä uhkia. (Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma 2006.)

Ohjelman tavoitteena on lisäksi muodostaa kokonaisvaltaiset puitteet erityisesti EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta Suomeen suuntautuvaa maahanmuuttoa koskevan politiikan suunnittelulle ja toimeenpanolle sekä edistää moniarvoisen, monikulttuurisen ja syrjimättömän yhteiskunnan kehittymistä ja siten tukea Suomen kansainvälistymistä, parantaa kansainvälistä kilpailukykyä ja yhtenä keinona muiden keinojen joukossa vastata työvoiman ja koko väestön ikääntymisestä aiheutuviin haasteisiin. (Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma 2006.)

Maahanmuuttopoliittisen ohjelman tavoitteisiin sisältyy ajatus aktiivisesta maahanmuuttopolitiikasta. (Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma 2006.)

Seuraavaksi esittelen vielä Hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman politiikkalinjaukset ja toimenpiteet.

- *Edistetään työperusteista maahanmuuttoa*
- *Edistetään opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoa*
- *Kanavoidaan inkerinsuomalaisten paluumuuttoa työmarkkinoiden tarpeisiin*
- *Edistetään monikulttuurisuutta ja syrjimättömyyttä*
- *Opastetaan ulkomaalaisia ja tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista*
- *Kehitetään humanitaarista maahanmuuttoa*
- *Parannetaan valvonnan edellytyksiä*

(Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma 2006.)

Seuraavaksi katsaus lakiin maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta.

Maahanmuuttajien kotoutumisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta koskevassa laissa on tavoitteena edistää maahanmuuttajien kotoutumista, tasa-arvoa ja valinnan vapautta toimenpiteillä, jotka tukevat yhteiskunnassa tarvittavien keskeisten tietojen ja taitojen saavuttamista sekä turvata turvapaikanhakijoiden välttämätön toimeentulo ja huolenpito järjestämällä turvapaikanhakijoiden vastaanotto. (Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 1999.)

Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan yksilöllistä kehitystä tavoitteena osallistua työelämään ja yhteiskunnan toimintaan samalla omaa kieltään ja kulttuuriaan säilyttäen. *Kotouttamisella* tarkoitetaan viranomaisten järjestämiä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja voimavaroja. (Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 1999.)

Suomen hallituksen maahanmuuttopoliittista ohjelmaa ja lakia maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta tarkasteltaessa voidaan päätellä, että Suomi on valmistautunut hyvin maahanmuuttajien vastaanottamiseen. Valtiolla on selvät suunnitelmat miten kotouttamista lähdetään toteuttamaan. Tämä voidaan nähdä edistäväksi tekijäksi muslimien integraatiossa.

5. MIKÄ EDISTÄÄ JA MIKÄ ESTÄÄ MUSLIMIEN INTEGROITUMISTA SUOMALAISEEN YHTEISKUNTAAN

5.1 Maahanmuuttoviranomaisen ja imaamin käsitykset

Ensimmäisenä maahanmuuttajapalveluiden edustajan haastattelu

Mitkä asiat mielestänne auttavat ja edistävät muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan?

Mielestäni muslimien kotoutumista edistävät samat asiat kuin muidenkin maahanmuuttajien integroitumista eli omaksua uutta kulttuuria säilyttäen samalla myös omaa kulttuuria. Ensisijaisen tärkeää on oma halu integroitumiseen, lisäksi suomenkielen oppiminen, työ ja ystävät. Heitä koskevat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin suomalaisia.

Mitkä asiat mielestänne vaikeuttavat muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan?

Oman kulttuurin piirteistä ja tavoista liian tiukasti kiinni pitäminen; ei haluta ollenkaan omaksua suomalaisia tapoja ja kulttuuria eikä haluta luoda kontakteja suomalaisten kanssa -> eristäytyneisyys.

Minkälaiseksi koette suomalaisten suhtautumiset/käsitykset muslimeista tai yleisesti ottaen islamilaisesta kulttuurista?

Käsitykseni mukaan suurin osa suomalaisista suhteutuu muslimeihin ja islamilaiseen kulttuuriin hiukan vihamielisesti mm. siihen liittyvien pukeutumis- ja käyttäytymissääntöjen vuoksi sekä miesten ja naisten eri arvoisuudesta johtuen.

Minkäläiseksi koette muslimien suhtautumiset/käsitykset suomalaisista ja yleisesti ottaen suomalaisesta yhteiskunnasta?

Käsitykseni mukaan muslimit pitävät suomalaista yhteiskuntaa toisaalta liian vapaamielisenä ja ehkäpä ”moraalittomanakin” toisaalta edistyksellisenä ja turvallisena.

Onko islamilaisessa kulttuuripiirissä joitain arvoja /asioita, joita suomalaisten on vaikea hyväksyä?

Naisten asema perheessä, naisten ja miesten eri arvoisuus.

Onko suomalaisessa kulttuurissa joitain arvoja/asioita, joita muslimien on vaikea hyväksyä?

Suomalaiset eivät ole kovin uskonnollisia, naisten tasa-arvo.

Onko muslimien kohdalla heidän uskontonsa, eli islam (sen tuomat arvot, lait, asenteet jne.) yleisesti tarkasteltuna joskus syy siihen, että integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi olla hankalaa?

On

Mitkä ovat teidän mielipiteenne tarkasteltaessa muslimien käsityksiä/mielipiteitä länsimaisesta sananvapaudesta? Esimerkkinä islamilaisen maailman reaktio vuonna 2005 Tanskassa julkaistuihin pilakuviin profeetta Muhammadista. Tuloksena oli islamilaisen maailman asettamia boikotteja tiettyjen länsimaiden tuotteille, mielenosituksia, joissa esim. Tanskan lippuja poltettiin tai uhkausten lähettäminen pilapiirrosten tekijöille.

He eivät siedä islamilaista kulttuuria, tapoja ja uskontoa loukkaavaa kirjoittelua tai puhetta missään mielessä. Mielestäni tällaisista seuranneet reaktiot ovat liioiteltuja. Huumori ei näissä asioissa kuitenkaan ole heille sallittua.

Onko teillä minkäänlaista käsitystä siitä, että miten muslimit yleensä suhtautuvat siihen, että länsimaissa voidaan julkisesti sananvapauden kautta julkaista/tuoda esille kriittisiä tai pilkkaa tekeviä tekstejä/kuvia aroistakin aiheista. Esim. profeetta Muhammad, Jeesus, Allah, kristillinen Jumala, poliitikot jne.

Em. tyyppisten tekstien ja kuvien julkaiseminen ei ole heidän mielestään hyväksyttävää.
Millä tavalla näette muslimien työllistymisen mahdollisuudet? Mitkä asiat edistävät työllistymistä ja mitkä asiat estävät työllistymistä?

Periaatteessa yhtä hyvinä /huonoina kuin muidenkin maahanmuuttajien. Suomalaisen työelämän pelisääntöjen noudattaminen sekä hyvä suomenkielen taito edistävät työllistymistä. Jotkut ulkoiset asiat kuten pukeutuminen, rukousajat sekä kielitaidon puute jne. voivat vaikuttaa huonontavasti työn saantiin.

Mitä mieltä olette naapurimaa Ruotsin maahanmuuttoon liittyvistä ongelmista? Esimerkkinä Malmössa oleva Rosengårdin lähiö, jossa on vahva radikalisoitunut islamilainen edustus. Tapahtumina voidaan mainita yleiset mellakat, alueet joihin viranomaiset eivät uskalla kovin hyvin mennä, omaisuuden tuhoamiset sekä myös esillä olleet antisemitistiset piirteet, jotka ovat johtaneet juutalaisten pois muuttamiseen ja turvatoimien tiukentamiseen.

Maahanmuuttajia yleensäkin ei mielestäni saisi asuttaa joillekin tietyille alueille vaan tasaisesti eri alueille, ettei mitään em. kaltaista pääse syntymään.

Mitä voitaisiin tehdä, jotta tietyissä islamilaisissa piireissä ei syntyisi eristäytymistä yhteiskunnasta ja sitä kautta ghettoutumista ja mahdollista radikalisoitumista? Mitä muslimit voisivat itse tehdä?

Se vaatii oikean tiedon välittämistä kummankin taholta sekä molemminpuolista suvaitsevaisuutta.

Mitä mieltä olette viime aikoina lisääntyneestä kriittisestä keskustelusta maahanmuuttoon ja sen ongelmiin liittyen?

Mielestäni maahanmuuttoon liittyviä kysymyksiä tulee tarkastella realistisesti. Ongelmia on ja ne täytyisi ottaa keskustelussa huomioon ja uskaltaa tuoda ne esille. Oleskelulupien myöntämisperusteet tulee selvittää huolellisesti väärinkäytösten välttämiseksi.

Mitä mieltä olette joidenkin ihmisten esille tuomasta väitteestä, että monet länsimaat sopeutuvat islamilaisiin tapoihin ja sääntöihin ja muslimien tuomaan kulttuuriin ja kun taas muslimit eivät sopeudu länsimaisiin tapoihin, sääntöihin ja kulttuuriin.

Vaikea sanoa, mutta tiedotusvälineiden mukaan jotkut maat (esim. Ranska) näyttäisivät suhtautuvan melko kielteisesti.

Mitä mieltä olette tutkimuksista, joissa esitetään, että muslimit olisivat suurin väestö joissakin Euroopan maissa jopa muutamien vuosikymmenten kuluttua? Ohittaen väestömäärällisesti maiden kantaväestön. Kysymys ns. islamisaatiosta. Näkisittekö tällaisen kehityksen positiivisena vai negatiivisena? Millä tavalla se vaikuttaisi eurooppalaisiin kulttuureihin, lakeihin, tapoihin, yhteiskuntiin jne.

En näe sellaista kehitystä kovin myönteisenä enkä oikein usko niihin tutkimuksiin.

Monissa länsimaissa muslimien integroiminen yhteiskuntiin ei ole onnistunut toivottavalla tavalla. Miten näette pitkällä aikavälillä Suomessa muslimien integroimisen onnistuvan. Minkälainen on muslimiväestön tulevaisuus Suomessa?

Muslimikulttuurilla on pitkät ja vahvat perinteet ja islamilainen uskonto säätelee heidän jokapäiväistä elämäänsä. Epäilen heidän integroitumisen onnistumista Suomessakaan. Toisaalta miten integroitumista mitataan? Mitä asioita täytyy osata ja omaksua, mistä luopua, minkälainen sosiaalinen verkosto täytyy olla jne.

Seuraavaksi imaamin haastattelu

What things help Muslims to integrate to the Finnish society?

Equality (officials), offices, authority and of course lack of discrimination.

- 2. Learning Finnish language.*
- 3. Respect and acceptance from the people,*
- 4. Good behaving with the Muslims.*

What things complicate Muslims to integrate to the Finnish society?

- 1. Injustice.*
- 2. Difficult laws of migration. (Residence permit)*
- 3. Racism acts.*

What do you think about Finnish people`s opinions/attitudes toward Muslims/Islamic culture?

In general it is negative because of:

- 1. Behaving of some Finnish people.*
- 2. Finnish culture are very far from Islamic values.*

What do you think about Muslims opinions/attitudes toward Finnish people/Finnish society/culture in general?

In general it is negative because of:

- 1. Behaving of some Finnish people.*
- 2. Finnish culture are very far from Islamic values.*

Is there any values/things in Islamic culture which are hard to accept for Finnish people?

1. *Following religious rules: prayers, fasting..*
2. *Growing up children according to Islam .*
3. *Hijab of girls, Niqab.*

Is there any values/things in Finnish culture which are hard to accept for Muslims?

1. *Relations between girls and boys.*
2. *Sexual education at schools.*
3. *Mixed saunas.*
4. *Alcoholic drink.*
5. *Religion is not so important for majority of Finns .*
6. *Lack of family relation*

What is your opinion about freedom of speech in Western countries? Example in Denmark 2005 published drawings/cartoons about the prophet Muhammad.

1. *Freedom of speech should have limits. ex:nobody has the right to insult presidents , kings , or politicians , why not to follow this towards the religious values and holy symbols.*

What do you think about that in Western countries people can publish/spread blasphemous/mocking texts or pictures about quite sensitive subjects, example prophet Muhammad, politicians, Allah, Jesus Christ etc. Concerning on freedom of speech.

These kinds of acts do not help the efforts of integration.

What do you think about reactions of Islamic world/Muslims concerning 2005 in Denmark published drawings/cartoons about the prophet Muhammad. Example there where demonstrations where Danish flags were burned or death threats to makers of those drawings.

Many Muslims wanted to express their love to the prophet as well their anger and refuse of those cartoons but the main cause and reason of those reactions are the objectionable and insulting cartoons.

What do you think about the employment situation of Muslims in Finland? What things help forward to get job and what things complicate to get job?

Not good in comparison to other EU states.

- 1. Finnish language*
- 2. Studies in different fields.*
- 3. Acceptance of Muslims in the society.*

What do you think about the immigration situation of Sweden? Our neighbour country. There have been example news about Malmö, especially Rosengård suburb where is quite big and radical Muslim community. There have been example riots, violence and even growing anti-Semite attitudes which has lead to that many Jews are moving away.

- 1. Laws of the employment*
- 2. Acceptance of Muslims in the society is larger than Finland.*
(Violent acts are not from Islam, jobless and non educated Muslims might fall in this)

What do you think that we can do to prevent radical behaviour of some Muslim communities? How we can try to prevent isolation of some Muslim communities?

- 1. Spreading correct Islamic knowledge*
- 2. Teaching Islam at schools*
- 3. Facing the racism in the society.*
- 4. Giving equal opportunities for Muslims.*

What is your opinion about lately increased critical discussion about immigration policy and immigration problems?

Every state has the right to follow own strategy but it should be fair for all citizens, otherwise the results might be negative.

What do you think about some reports concerning growing population of Muslims in Europe? Some reports say it will only take couple of decades that Muslims will be the biggest population/majority in some European countries and native population will be minority. Some call it Islamization. If that kind of situation will come in future, what negatives and positives effects it have? How it will affect to European culture, laws, habits, society in general etc.

It is a fact because Muslim population is growing up by:

- Immigration

-Getting a lot of children

We Muslims living in the west we do not intend to establish Islamic state but Islamic communities.

How do you see Muslim`s and Islamic culture`s future in Finland?

We see that the Islamic culture helps to make the Finnish society multicultural society. because of that we are trying to keep our own habits and customs and to teach them to our new generations.

Kaiken kaikkiaan maahanmuuttajapalveluiden edustajan ja imaamin näkemykset erosivat toisistaan melko paljon. Tarkasteltaessa maahanmuuttajapalveluiden edustajan vastauksista kokonaisuudessaan, niin voidaan havaita, että muslimien integroiminen osaksi suomalaista yhteiskuntaa ei tule olemaan yksinkertaista. Toisin sanoen maahanmuuttajapalveluiden edustajan näkemys muslimien integroitumisen onnistumisesta, on jossain määrin skeptinen. Imaamin vastauksista minulle jäi kaiken kaikkiaan olo, jossa muslimit nähdään luonnollisena ja toimivana osana nykyistä ja tulevaa suomalaista yhteiskuntaa ja integraation onnistuminen on ensisijaisesti kiinni ympäröivästä yhteiskunnasta ja kantaväestön asenteista, ei niinkään muslimeista itsestään.

5.2 Tulokset ja tulkinta

Keräsin haastatteluista integrointia edistäviä ja estäviä tekijöitä. Taulukkoon otin mukaan tärkeimmät integroinnin edistäviin ja estäviin asioihin liittyvät kysymykset. Jos kysymys on osoitettu ainoastaan maahanmuuttajapalveluiden edustajalle, niin olen merkinnyt kysymyksen alkuun MAA. Jos kysymys on osoitettu ainoastaan imaamille, niin olen merkinnyt kysymyksen alkuun IMAAMI. Luokittelin esiin tulleet asiat kahteen eri kategoriaan. Lopuksi esittelen tulokset ja tulkitsen saatua aineistoa. Taulukot alkavat seuraavalta sivulta.

KYSYMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
<p>Mitkä asiat mielestänne auttavat ja edistävät muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan? Mitkä asiat mielestänne vaikeuttavat muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan?</p>	<p>Uuden kulttuuriin omaksuminen, säilyttäen samalla omaa kulttuuria.</p> <p>Halu integroitua</p> <p>Suomen kielen oppiminen</p> <p>Työ</p> <p>Ystävät</p> <p>Viranomaisten oikeudenmukainen toiminta</p> <p>Syrjimättömyys</p> <p>Kunnioitus ja hyväksyntä kantaväestöltä</p> <p>Hyvä suhtautuminen muslimeihin</p>	<p>Oman kulttuurin tavoista ja piirteistä liian tiukasti kiinnipitäminen</p> <p>Eristäytyneisyys</p> <p>Epäoikeudenmukaisuus</p> <p>Muuttoliikettä koskevat vaikeat lait</p> <p>Rasismi</p>
<p>Minkälaiseksi koette suomalaisten suhtautumiset/käsitykset muslimeista tai yleisesti ottaen islamilaisesta kulttuurista?</p>		<p>Jokseenkin vihamielinen suhtautuminen muslimeihin johtuen pukeutumis- ja käyttäytymissäännöistä sekä miesten ja naisten eriarvoisuudesta</p>

KYSYMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
Edellinen kysymys jatkuu...		<p>Joidenkin suomalaisten huono käytös</p> <p>Suomalainen kulttuuri on hyvin kaukana islamilaisista arvoista</p>
Minkälaiseksi koette muslimien suhtautumiset/käsitykset suomalaisista ja yleisesti ottaen suomalaisesta yhteiskunnasta?	Edistyksellinen ja turvallinen yhteiskunta	<p>Liian vapaamielinen ja moraaliton</p> <p>Negatiivinen suhtautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan, johtuen: Joidenkin suomalaisten huonosta käytöksestä ja siitä, että suomalainen kulttuuri on hyvin kaukana islamilaisista arvoista</p>
Onko islamilaisessa kulttuuripiirissä joitain arvoja /asioita, joita suomalaisten on vaikea hyväksyä?		<p>Naisten asema perheessä</p> <p>Naisten ja miesten eriarvoisuus</p> <p>Uskonnolliset säännöt, kuten rukoilu ja paastoaminen</p> <p>Lasten kasvattaminen islamin säännösten mukaan</p> <p>Musliminaisten pukeutuminen</p>

KYSMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
<p>Onko suomalaisessa kulttuurissa joitain arvoja/asioita, joita muslimien on vaikea hyväksyä?</p>		<p>Suomalaiset eivät ole kovin uskonnollisia</p> <p>Naisten tasa-arvo</p> <p>Tyttöjen ja poikien väliset suhteet</p> <p>Seksuaalivalistus kouluissa</p> <p>Alkoholi</p> <p>Uskonto ei ole kovin tärkeää suurelle osalle suomalaisia</p> <p>Ei niin perhekeskeinen kulttuuri</p>
<p>(MAA) Onko muslimien kohdalla heidän uskontonsa, eli islam (sen tuomat arvot, lait, asenteet jne.) yleisesti tarkasteltuna joskus syy siihen, että integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi olla hankalaa?</p>		<p>Islam on joskus syy siihen, että integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi olla hankalaa</p>

KYSYMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
Mitkä ovat teidän mielipiteenne tarkasteltaessa muslimien käsityksiä/mielipiteitä länsimaisesta sananvapaudesta?		Islamilaista kulttuuria, tapoja ja uskontoa loukkaavaa aineistoa ei hyväksytä Sananvapaudella tulisi olla rajat
(MAA) Onko teillä minkäänlaista käsitystä siitä, että miten muslimit yleensä suhtautuvat siihen, että länsimaissa voidaan julkisesti sananvapauden kautta julkaista/tuoda esille kriittisiä tai pilkkaa tekeviä tekstejä/kuvia aroistakin aiheista. Esim. profeetta Muhammad, Jeesus, Allah, kristillinen Jumala, poliitikot jne.		Kriittisten ja pilkkaa tekevien kuvien/tekstien ei ole muslimien mielestä hyväksyttävää

KYSYMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
<p>(IMAAMI) Mitä mieltä olette siitä, että länsimaissa ihmiset voivat julkaista/levittää pilkkaavia tekstejä tai kuvia melko aroista aiheista? Kuten profeetta Muhammad jne. (Suomennettu versio imaamille osoitetusta kysymyksestä)</p>		<p>Pilkkaavien tekstien ja kuvien julkaiseminen aroista aiheista ei edistä integroitumista</p>
<p>Millä tavalla näette muslimien työllistymisen mahdollisuudet? Mitkä asiat edistävät työllistymistä ja mitkä asiat estävät työllistymistä?</p>	<p>Suomalaisen työelämän pelisääntöjen noudattaminen</p> <p>Hyvä Suomen kielen taito</p> <p>Monipuolinen osaaminen</p> <p>Muslimien hyväksyminen osaksi yhteiskuntaa</p>	<p>Pukeutuminen</p> <p>Rukousajat</p> <p>Kielitaidon puute</p>

KYSMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
<p>Mitä voitaisiin tehdä, jotta tietyissä islamilaisissa piireissä ei syntyisi eristäytymistä yhteiskunnasta ja sitä kautta ghettoutumista ja mahdollista radikalisoitumista? Mitä muslimit voisivat itse tehdä?</p>	<p>Oikean tiedon välittäminen kummaltakin taholta</p> <p>Molemminpuolinen suvaitsevaisuus</p> <p>Oikean tiedon levittäminen islamista</p> <p>Islamin opettaminen kouluissa</p> <p>Rasismin kohtaaminen</p> <p>Tasavertaisten mahdollisuuksien antaminen muslimeille</p>	
<p>Mitä mieltä olette tutkimuksista, joissa esitetään, että muslimit olisivat suurin väestö joissakin Euroopan maissa jopa muutamien vuosikymmenten kuluttua? Ohittaen väestömäärällisesti maiden kantaväestön. Kysymys ns. islamisaatiosta.</p>	<p>Muslimit eivät haluaa perustaa lännessä islamilaista valtiota, vaan islamilaisia yhteisöjä</p>	<p>Tällainen kehitys ei ole kovin myönteinen</p>

KYSYMYS	EDISTÄÄ INTEGROITUMISTA	ESTÄÄ INTEGROITUMISTA
<p>(MAA) Monissa länsimaissa muslimien integroiminen yhteiskuntiin ei ole onnistunut toivottavalla tavalla. Miten näette pitkällä aikavälillä Suomessa muslimien integroimisen onnistuvan. Minkälainen on muslimiväestön tulevaisuus Suomessa?</p>		<p>Epäily integroimisen onnistumisesta Suomessa</p>
<p>(IMAAMI) Millaisena näette muslimien ja islamilaisen kulttuuriin tulevaisuuden Suomessa? (Suomennettu versio imaamille osoitetusta kysymyksestä)</p>	<p>Islamilainen kulttuuri auttaa tekemään Suomesta monikulttuurisen yhteiskunnan</p>	

Taulukko tulkittaessa voimme todeta, että muslimien onnistunut integroiminen suomalaiseen yhteiskuntaan ei ole itsestään selvä asia. Taulukon mukaan integrointia estävät niin suomalaisten kuin muslimien puolelta tulevat asiat, asenteet ja ajatusmallit. Taulukosta voidaan todeta, että suomalaisten ja muslimien molemminpuolista ymmärtäväisyyttä ja suvaitsevaisuutta tarvitaan. Erityisesti taulukosta korostuu selvästi suomalaisten ja muslimien erilaiset arvomaailmat, mikä lisää integroimisen haasteellisuutta. Erikseen taulukosta voi nostaa esille oleellisesti integrointia haittaavia ja haastetta tuovia tekijöitä, kuten rasismi, muslimien tietynlainen negatiivinen suhtautuminen sananvapauteen sekä naisten ja miesten eri arvoisuus.

Integroitumista edistävistä asioista löydämme tärkeitä asioita, kuten tasa-arvo, työ ja suomenkielen oppiminen. Integroinnin edistäviä tekijöitä kokonaisuutena tarkasteltaessa voimme huomata, että molemminpuolinen ymmärtäminen ja suvaitseminen ovat avainasemassa.

Ainoaksi neutraaliksi asiaksi (ei merkitty taulukkoon) haastatteluista voi nostaa sen, että muslimien vaikea hyväksyä miesten ja naisten välistä saunomista. Tällaisella asialla ei ole merkitystä integraation kannalta.

6. POHDINTA

Muslimien onnistunut integroiminen tuo haastetta suomalaiselle yhteiskunnalle. Suomalaisessa ja islamilaisessa maailmassa näyttäisi korostuvan erilaiset arvot, asenteet ja ajatusmallit. Nämä eroavaisuudet tulisi ottaa realistisesti huomioon muslimien integroimisessa.

Kun tarkastelen teettämäni haastatteluiden vastauksia ja tekemääni taulukkoa integraation edistävästä ja estävästä tekijöistä, niin ensimmäinen mieleeni tuleva seikka on, että jos tahdomme muslimit toimivaksi osaksi suomalaista yhteiskuntaa, niin tarvitsemme molemminpuolista suvaitsevaisuutta. Muslimien integroiminen yhteiskuntaan on todella haastavaa, mikäli kahden erin kulttuurin ja väestön välillä ei vallitse aito suvaitsevaisuuden ja ymmärtäväisyyden ilmapiiri.

Suvaitsevaisuus voidaan nähdä itsestään selvänä asiana tai sitten liian yksinkertaisena suhtautumisena. On tärkeää muistaa, että tulevaisuuden ja ihmiskunnan selviytymisen kannalta suvaitsevaisuus ja erilaisuuden hyväksyminen on tärkeä asia. Maailmamme kansainvälistyminen ja sen jatkuminen ovat tosiasioita. Tätä kautta olemme entistä enemmän kohtaamisissa erilaisuuden kanssa. On tärkeää, että opimme tuntemaan toisemme, kommunikoimaan keskenämme, neuvottelemaan ja työskentelemään yhdessä. Suvaitsevaisuus voidaan ymmärtää keinoksi tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden puolustamiseksi rasismia, sota ja väkivaltaa vastaan. (Wahlström 1996, 102, 104.)

Tärkeää on muistaa, että suvaitsevaisuuden ja kunnioittamisen on oltava molemminpuolista suomalaisten ja muslimien välillä. Monesti ajatellaan, että länsimaalaisten tulee osoittaa kunnioitusta muslimeja kohtaan, mutta muslimit eivät itse ole missään määrin velkaa länsimaisille arvoille, vaikka niiden ansiosta juuri kunnioitus on mahdollista (Manji 2004, 65).

Arvot voidaan nähdä yleisinä päämäärinä, joita ihmiset laittavat toiminnalleen ja joiden kautta ihmiset arvioivat toimintaansa ja yhteiskuntaansa. Se millaiseen järjestykseen erilaiset positiivisina pidetyt asiat asetetaan yhteiskunnassa, näkyy arvovalinnoissa. Arvot kertovat meille mikä on hyvää ja tavoiteltavaa. (Backman & Ahokas & Myyry & Lähteenoja 2005, 7.)

Haastatteluista ja taulukoista esille tuli asioita, jotka kertoivat suomalaisen yhteiskunnan ja muslimien arvomaailman eroista. Tämä on erittäin tärkeä kohta, johon tulevaisuudessa pitää kiinnittää huomiota enemmän muslimeja integroidessa ja yleisesti maahanmuuttopolitiikassa.

Nykyajalle ominainen elämänmuoto on suurelta osin hyvin suurkaupunkimaista. Nykyaikaiseen suurkaupunkimaiseen elämään voidaan nähdä kuuluvaksi uskonnottomuus, kasvottomuus ja anonyymisyys. Länsimainen yhteiskunta voidaan nähdä materiaalisena ja nihilistisenä ja sen sivilisaatiovaihe ei tarjoa luonnollista ympäristöä niille, jotka tulevat toisessa kehitysvaiheessa olevasta yhteiskunnasta. Täten esimerkiksi muslimit kokevat luonnollista tarvetta ghettoutua ja elää heidän omissa pienemmissä yhteiskunnissa irrallaan ympäröivästä yhteiskunnasta, omia jyrkkiä sääntöjään noudattaen. Tällainen kehityksen suunta on kohti erottautumista, ei integroitumista. (Vihavainen 2009, 47–48.)

Voidaan todeta, että sellaiset muslimit, jotka tahtovat toteuttaa islamin oppia käytännössä sekä samaan aikaan pyrkivät kotiutumaan länsimaiseen yhteiskuntaan, ovat suurien vaikeuksien edessä. Muslimi joutuu länsimaissa nurinkurisen maailman eteen. (Hirsi Ali 2005, 33.)

Samuel P. Huntington tuo *Kulttuurien kamppailu ja uusi maailmanjärjestys* (1996, 271) teoksessaan esille muslimien tarvetta korostaa oman kulttuurinsa ja länsimaisen kulttuurin eroja sekä heidän oman kulttuurinsa paremmuutta. Muslimit näkevät länsimaisen yhteiskunnan materialistisena, korruptoituneena, rappeutuneena ja moraalittomana. Muslimit näkevät länsimaisen maailman viettelevänä ja tämän seurauksena muslimit korostavat vahvasti, että länsimaiden vaikutusta heidän omaan elämäänsä on vastustettava.

Länsimailla on myös luonnollisesti mahdollisuus pyrkiä muuttamaan muslimien ajatusmaailmaa, arvoja ja asenteita. Myös muslimit voivat muuttaa omaa arvomaailmaansa tullessaan Suomeen ja länsimaihin.

Muslimit joutuvat länsimaissa tekemisiin demokratian kanssa, millä on erityisesti vaikutusta nuoriin muslimeihin. Demokraattisessa yhteiskunnassa he oppivat kyseenalaistamaan auktoriteetteja ja näin ollen he ovat yhä haluttomampia noudattamaan ankaria islamilaisia perinteitä. Nuoret muslimit haluavat näin ollen määrätä itse itsestään, kuten länsimaiset nuoret heidän ympärillään. (Nordberg 2007, 291.)

Uusi kotouttamislaki tulee voimaan syyskuun alussa 2011. Uuden kotouttamislain myötä kotouttaminen tulee koskemaan kaikkia maahanmuuttajia. Tällä hetkellä kotouttamistoimenpiteitä on kohdistettu turvapaikanhakijoihin ja pakolaisiin. Uuden kotouttamislain kautta kotouttamistoimia kohdistetaan kaikkiin maahanmuuttajiin eli esimerkiksi opiskelijoihin, työnperäisesti tullessiin sekä perhesyiden takia Suomeen tullessiin. (Yle uutiset talvi 2011)

Tulevaisuuden kannalta elämme merkittäviä aikoja. Uusi kotouttamislaki tulee voimaan syksyllä 2011. Se tuo varmasti uusia mahdollisuuksia integroimiseen sekä uuden lain myötä kotouttamistoimenpiteet saadaan kaikkien maahanmuuttajien piiriin. Tällä lailla on varmasti edistäviä vaikutuksia integroimiseen. Positiivisena seikkana näkisin, että kenties uuden kotouttamislain kautta saadaan lisää työpaikkoja, sillä työn määrä lisääntyy. Negatiivisena puolena näkisin kustannuksien nousun, sillä koska kaikkiin maahanmuuttajiin kohdistettavat kotouttamistoimet vaativat paljon resursseja. Miettimisen arvoista on myös se, että tuleeko uuden kotouttamislain kautta saadut tulokset olemaan tarpeeksi positiivisia verrattuna siihen resurssi/raha panostukseen, jota se vaatii eli ns. ”saadaanko rahalle vastinetta”.

Toinen ajankohtainen asia on lisääntynyt kriittisyys liittyen maahanmuutto asioihin. Niin televisiossa, lehdissä, radiossa kuin Internetin keskustelupalstoilla on viime aikoina käsitelty maahanmuuttoon liittyviä kysymyksiä paljon ja jopa varsin kärkkäästi välissä. On mielenkiintoista nähdä tulevaisuudessa mitä Suomessa tulee tapahtumaan maahanmuuttoon liittyvissä asioissa. Hyvänä esimerkkinä voidaan nähdä tämän vuoden eduskuntavaaleissa suuren äänimäärän saaneen Perussuomalaisten vaikutus tulevaisuudessa maahanmuutto kysymyksiin. Perussuomalaisten suhtautumisesta maahanmuuttoon on keskusteltu paljon julkisuudessa. Se on kuitenkin varma, että maahanmuuttajiin liittyvät kysymykset tulevat tulevaisuudessa olemaan pinnalla ja kenties tulemme näkemään jonkinlaisia muutoksia.

Muslimien integroiminen tuo haasteita suomalaiseen yhteiskuntaan. Tärkeitä integrointia edistäviä tekijöitä toki löytyy ja se on hyvä, mutta myös (vakaviakin) integrointia estäviä asioita löytyy.

Niin edistäviä ja estäviä asioita tulisi pohtia realistisesti ja ennakkoluulottomasti, jotta integroituminen Suomessa saataisiin menemään hyvin ja niin, että muslimien integroiminen suomalaiseen yhteiskuntaan hyödyttäisi niin suomalaisia, muslimeja kuin koko yhteiskuntaa.

Tekemäni haastattelut ja niistä saatujen tuloksien taulukoinnista emme voi tehdä suuria johtopäätöksiä, mutta voimme huomata kuitenkin, että onnistunut integroiminen tarvitsee kovaa työtä ja *moleminpuolista* yrittämistä ja sitoutumista.

LÄHTEET

- Alitolppa – Niitamo, Anne 1993. Kun kulttuurit kohtaavat: matkaopas maahanmuuttajan kohtaamiseen ja kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen. Sairaanhoidajien koulutussäätiö, Helsinki
- Backman-Pirttilä, Anna-Maija & Ahokas, Marja & Myyry, Liisa & Lähteenoja, Susanna (toim.) 2005. Gaudeamus, Helsinki
- Berry, John & Poortinga, Ype H & Segall, Marshall H. & Dasen, Pierre R 1998. Cross-cultural psychology: research and applications. 8. edition. Cambridge University Press, Cambridge
- Brusila, Pirkko (toim.) 2008. Seksuaalisuus eri kulttuureissa. Kustannus Oy Duodecim, Helsinki
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 6. painos. Osuuskunta Vastapaino, Tampere
- Forsander, Annika & Ekholm, Elina & Hautaniemi, Petri & Abdullahi, Ali & Alitolppa-Niitamo, Anne & Kyntäjä, Eve & Nguyen, Quoc Cuong 2001. Monietnisyys, yhteiskunta ja työ. Palmenia, Helsinki
- Haeri, Fadhlalla 1996. Islam. Tammi, Helsinki
- Hakovirta, Harto 1989. Pakolaisuus: maailman ongelma, meidän ongelmamme. Kustannus 54, Tampere
- Hirsi, Ali 2005. Neitsythäkki: islam, nainen ja fundamentalismi. Otava, Helsinki
- Huntington, Samuel P 1996. Kulttuurien kamppailu ja uusi maailmanjärjestys. Terra Cognita Oy, Helsinki
- Hyry, Katja & Pentikäinen, Juha (toim.) 1999. Uskonnot maailmassa. 4. uudistettu painos. WSOY, Helsinki.

Juntunen, Marko & Martikainen, Tuomas & Sakaranaho, Tuula (toim.) 2008. Islam Suomessa: muslimit arjessa, mediassa ja yhteiskunnassa. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki

Kankkonen, Tom 2008. Islam Euroopassa. Edita, Helsinki

Lehtonen, Mikko & Löytty, Olli (toim.) 2003. Erilaisuus. Vastapaino, Tampere

Manji, Irshad 2004. Islamin kahdet kasvot: hätähuuto suvaitsevaisuuden ja muutoksen puolesta. Tammi, Helsinki

Nordberg, Erkki 2007. Islamilainen terrorismi ja sen vastainen puolustus. Art House, Helsinki.

Palva, Heikki & Perho, Irmeli 1998. Islamilainen kulttuuri. Otava, Helsinki

Pesonen, Heikki & Sakaranaho, Tuula (toim.) 1999. Muslimit Suomessa. Yliopistopaino, Helsinki

Pohjanpää, Kirsti & Paananen, Seppo & Nieminen, Mauri 2003. Tilastokeskus, Helsinki

Saari, Erkki & Viinamäki, Leena (toim.) 2007. Polkuja soveltavaan yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen. Kirjoittajat ja Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki

Syrjälä, Leena & Ahonen, Sirkka & Syrjäläinen, Eija & Saari, Seppo 1994. Kirjayhtymä Oy, Helsinki.

Vihavainen, Timo 2009. Länsimaiden tuho. Otava, Helsinki

Wahlström, Riitta 1996. Suvaitsevaisuus on rikkautta: erilaisuuteen kasvattaminen. WSOY, Helsinki.

Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma. Luettu 28.4.2011

http://www.esr.fi/mol/fi/99_pdf/fi/06_tyoministerio/06_julkaisut/07_julkaisu/thj371.pdf

Koppa, Jyväskylän yliopisto-sivusto. Luettu 28.4.2011

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi>

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta. Luettu 28.4.2011

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990493>

Maahanmuuttajien integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan elämän eri osa-alueilla 2009, Sektoritutkimuksen neuvottelukunta. Luettu 18.5.2011

The European Union Times- verkkolehti. Julkaistu 21.9.2010. Luettu 9.2.2011

<http://www.eutimes.net/2010/09/angela-merkel-germany-will-become-islamic-state/>

Uusi Suomi, verkkouutiset. Julkaistu 17.10.2010. Luettu 9.2.2011

<http://www.uusisuomi.fi/ulkomaat/103966-liittokansleri-merkel-%E2%80%9Dmonikulttuurinen-saksa-epaonnistui-taysin%E2%80%9D>

Yleisradio, verkkouutiset. Julkaistu 5.2.2011. Luettu 9.2.2011

http://yle.fi/uutiset/ulkomaat/2011/02/david_cameron_monikulttuurisuus_ei_toimi_2342468.html

Yleisradio, verkkouutiset. Julkaistu 22.2.2011. Luettu 4.5.2011

http://yle.fi/alueet/tampere/2011/02/kotouttamislain_uudistus_teettaa_toita_2382690.html

LIITTEET

Liite 1. Questions for Amannan

You can write the answers below the questions and then send it back to me or you can answer to another Word document and send it to me. Thank you!

- 1. What things help Muslims to integrate to the Finnish society?**
- 2. What things complicate Muslims to integrate to the Finnish society?**
- 3. What do you think about Finnish people`s opinions/attitudes toward Muslims/Islamic culture?**
- 4. What do you think about Muslims opinions/attitudes toward Finnish people/Finnish society/culture in general?**
- 5. Is there any values/things in Islamic culture which are hard to accept for Finnish people?**
- 6. Is there any values/things in Finnish culture which are hard to accept for Muslims?**
- 7. What is your opinion about freedom of speech in Western countries? Example in Denmark 2005 published drawings/cartoons about the prophet Muhammad.**
- 8. What do you think about that in Western countries people can publish/spread blasphemous/mockng texts or pictures about quite sensitives subjects, example prophet Muhammad, politicians, Allah, Jesus Christ etc. Concerning on freedom of speech.**
- 9. What do you think about reactions of Islamic world/Muslims concerning 2005 in Denmark published drawings/cartoons about the prophet Muhammad. Example there where demonstrations where Danish flags were burned or death threats to makers of those drawings.**
- 10. What do you think about the employment situation of Muslims in Finland? What things help forward to get job and what things complicate to get job?**
- 11. What do you think about the immigration situation of Sweden? Our neighbour country. There have been example news about Malmö, especially Rosengård suburb where is quite big and radical Muslim community. There have been example riots, violence and even growing anti-Semite attitudes which has lead to that many Jews are moving away.**

- 12. What do you think that we can do to prevent radical behaviour of some Muslim communities? How we can try to prevent isolation of some Muslim communities?**
- 13. What is your opinion about lately increased critical discussion about immigration policy and immigration problems?**
- 14. What do you think about some reports concerning growing population of Muslims in Europe? Some reports say it will only take couple of decades that Muslims will be the biggest population/majority in some European countries and native population will be minority. Some call it Islamization. If that kind of situation will come in future, what negatives and positives effects it have? How it will affect to European culture, laws, habits, society in general etc.**
- 15. How do you see Muslim`s and Islamic culture`s future in Finland?**

Thats all questions. If you want to add something more etc. you are free to do it.

Thank you very much!

Liite 2. Kysymykset maahanmuuttajapalveluiden edustajalle

Tässä olisi kysymykset (16 kpl). Voitte vastata suoraan tähän kysymyksien alle tai sitten erilliselle Word tiedostolle, mikä vaihtoehto teille parhaiten sopii.

1. Mitkä asiat mielestänne auttavat ja edistävät muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan?
2. Mitkä asiat mielestänne vaikeuttavat muslimien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan?
3. Minkälaiseksi koette suomalaisten suhtautumiset/käsitykset muslimeista tai yleisesti ottaen islamilaisesta kulttuurista?
4. Minkälaiseksi koette muslimien suhtautumiset/käsitykset suomalaisista ja yleisesti ottaen suomalaisesta yhteiskunnasta?
5. Onko islamilaisessa kulttuuripiirissä joitain arvoja /asioita, joita suomalaisten on vaikea hyväksyä?
6. Onko suomalaisessa kulttuurissa joitain arvoja/asioita, joita muslimien on vaikea hyväksyä?
7. Onko muslimien kohdalla heidän uskontonsa, eli islam (sen tuomat arvot, lait, asenteet jne.) yleisesti tarkasteltuna joskus syy siihen, että integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi olla hankalaa?
8. Mitkä ovat teidän mielipiteenne tarkasteltaessa muslimien käsityksiä/mielipiteitä länsimaisesta sananvapaudesta? Esimerkkinä islamilaisen maailman reaktio vuonna 2005 Tanskassa julkaistuihin pilakuviin profeetta Muhammadista. Tuloksena oli islamilaisen maailman asettamia boikotteja tiettyjen länsimaiden tuotteille, mielenosoituksia, joissa esim. Tanskan lippuja poltettiin tai uhkausten lähettäminen pilapiirrosten tekijöille.

9. Onko teillä minkäänlaista käsitystä siitä, että miten muslimit yleensä suhtautuvat siihen, että länsimaissa voidaan julkisesti sananvapauden kautta julkaista/tuoda esille kriittisiä tai pilkkaa tekeviä tekstejä/kuvia aroistakin aiheista. Esim. profeetta Muhammad, Jeesus, Allah, kristillinen Jumala, poliitikot jne.
10. Millä tavalla näette muslimien työllistymisen mahdollisuudet? Mitkä asiat edistävät työllistymistä ja mitkä asiat estävät työllistymistä?
11. Mitä mieltä olette naapurimaa Ruotsin maahanmuuttoon liittyvistä ongelmista? Esimerkkinä Malmössä oleva Rosengårdin lähiö, jossa on vahva radikalisoitunut islamilainen edustus. Tapahtumina voidaan mainita yleiset mellakat, alueet joihin viranomaiset eivät uskalla kovin hyvin mennä, omaisuuden tuhoamiset sekä myös esillä olleet antisemitistiset piirteet, jotka ovat johtaneet juutalaisten pois muuttamiseen ja turvatoimien tiukentamiseen.
12. Mitä voitaisiin tehdä, jotta tietyissä islamilaisissa piireissä ei syntyisi eristäytymistä yhteiskunnasta ja sitä kautta ghattoutumista ja mahdollista radikalisoitumista? Mitä muslimit voisivat itse tehdä?
13. Mitä mieltä olette viime aikoina lisääntyneestä kriittisestä keskustelusta maahanmuuttoon ja sen ongelmiin liittyen?
14. Mitä mieltä olette joidenkin ihmisten esille tuomasta väitteestä, että monet länsimaat sopeutuvat islamilaisiin tapoihin ja sääntöihin ja muslimien tuomaan kulttuuriin ja kun taas muslimit eivät sopeudu länsimaisiin tapoihin, sääntöihin ja kulttuuriin.
15. Mitä mieltä olette tutkimuksista, joissa esitetään, että muslimit olisivat suurin väestö joissakin Euroopan maissa jopa muutamien vuosikymmenten kuluttua? Ohittaen väestömäärällisesti maiden kantaväestön. Kysymys ns. islamisaatiosta. Näkisittekö tällaisen kehityksen positiivisena vai negatiivisena? Millä tavalla se vaikuttaisi eurooppalaisiin kulttuureihin, lakeihin, tapoihin, yhteiskuntiin jne.

16. Monissa länsimaissa muslimien integroiminen yhteiskuntiin ei ole onnistunut toivottavalla tavalla. Miten näette pitkällä aikavälillä Suomessa muslimien integroimisen onnistuvan. Minkälainen on muslimiväestön tulevaisuus Suomessa?

Tuhannet kiitokset vastaamisesta!